

34 općine
u
4 kantona u FBiH i 6
regija u RS

118 lokacija
obuhvaćeno

235
migranata
procijenjeno
izvan PPC-a

Izvještaj obuhvata populaciju migranata² koji nisu smješteni u zvaničnim privremenim prihvatnim centrima (PPC) u Bosni i Hercegovini (BiH) u cilju sticanja uvida u njihove profile, potrebe i namjere. To se postiže kroz razgovore s migrantima i ključnim sagovornicima na lokacijama gdje je poznato da se okupljaju migranti izvan PPC-a. Trinaest timova od ukupno 57 popisivača iz IOM-a, Službe za poslove sa strancima (SPS)¹ i Društva Crvenog krsta/križa BiH (DCKBiH) prikupilo je podatke 8. juna 2023. na 118 jedinstvenih lokacija širom zemlje.

KLJUČNI NALAZI

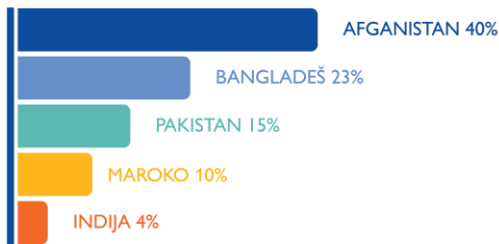
IOM je prikupio podatke o ukupno 235 migranata izvan zvaničnih privremenih prihvatnih centara u Bosni i Hercegovini. Migranti i dalje pristižu u velikom broju, provode malo vremena u zemlji, brzo prolaze kroz njenu teritoriju kako bi prešli granicu i ušli u Evropsku uniju.

IOM je u sklopu ove runde posjetio 118 različitih lokacija širom Bosne i Hercegovina, posebno se fokusirajući na aktivne tranzitne lokacije kao što su autobusne stanice. IOM je ostvario kontakte i razgovarao sa 179 migranata u sklopu ove runde. Procjena od 235 migranata temelji se na triangulaciji podataka s ključnim sagovornicima ([vidi metodologiju](#)).

DEMOGRAFSKI PROFILI I LOKACIJE

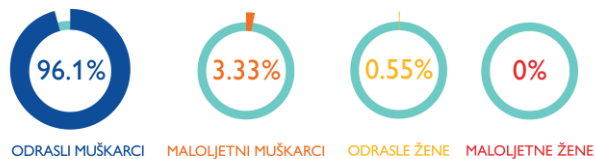
Najzastupljeniji su državljani Afganistana koji čine gotovo polovinu (40%) uzorka. Drugi po zastupljenosti su državljani Bangladeša na koje otpada 22,8 posto od ukupnog uzorka.

5 NAJZASTUPLJENIJIH NACIONALNOSTI

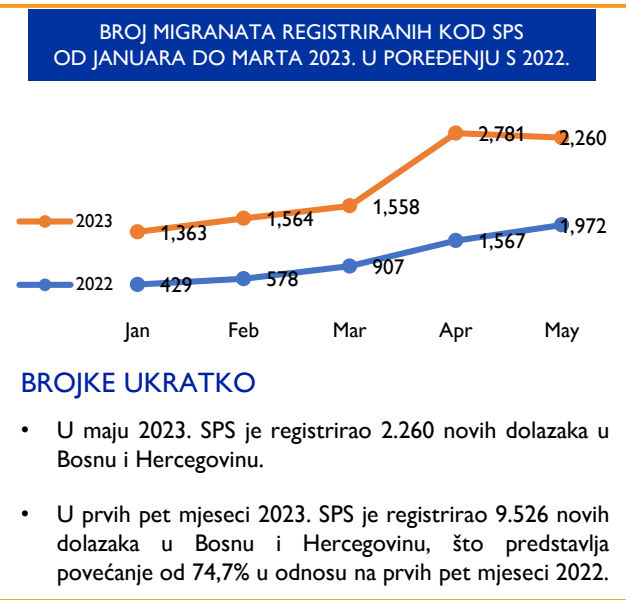
Državljeni Pakistana čine 15 posto ispitanika u anketi. Državljeni Maroka bili su četvrti po zastupljenosti u ovoj rundi i činili su 10 posto, a državljani Indije 3,9 posto uzorka. Ostatak uzorka čine državljani Islamske Republike Iran (2,8%), Sirijske Arapske Republike (2,8%), Alžira (2,2%) i Demokratske Republike Kongo (0,6%).

STATISTIKA PREMA SPOLU I DOBNOJ SKUPINI

U skladu s trendovima iz prethodnih rundi, većinu (96,1%) uzorka predstavljaju odrasli, a na djecu otpada preostalih 3.3 posto. Ovo je značajno smanjenje broja djece u odnosu na prethodnu rundu kad su djeca činila 12,6 posto uzorka. Odrasli muškarci činili su 96,1 posto uzorka, a odrasle žene 0,6 posto.

Djeca su bila porijeklom iz Bangladeša (66,6%) i Afganistana (33,3%).

BROJKE UKRATKO

- U maju 2023. SPS je registrirao 2.260 novih dolazaka u Bosnu i Hercegovinu.
- U prvih pet mjeseci 2023. SPS je registrirao 9.526 novih dolazaka u Bosnu i Hercegovinu, što predstavlja povećanje od 74,7% u odnosu na prvih pet mjeseci 2022.

Migranti izvan privremenih prihvatnih centara ranije su boravili u napuštenim zgradama ili su postavljali šatore u parkovima ili ruralnim područjima. Međutim, slično kao i kod prethodne runde, sada je tendencija da borave u privatnom smještaju ili u PPC-ima nekoliko dana, a da zatim taksijem i/ili autobusima brzo krenu ka izlaznim tačkama iz zemlje. Migranti zatim pokušavaju preći granicu u kasnim noćnim ili ranim jutarnjim satima prije zore u pograničnim područjima Unsko-sanskog kantona i Banje Luke.

1. SPS djeluje u okviru Ministarstva sigurnosti (MS) i odgovorno je tijelo za registraciju svih stranaca na teritoriji BiH, a ujedno i za izdavanje potvrda za one koji izražavaju namjeru da traže azil. Ministarstvo sigurnosti je također formalno odgovorno za upravljanje Imigracionim centrom i PPC-ima.

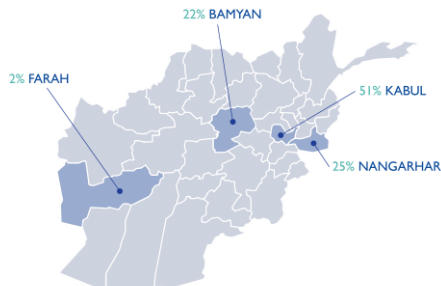
2. Kod prikupljanja podataka nisu vršene provjere isprava kako bi se potvrdile izjave. Stoga ispitanici uključuju tražioce azila i izbjeglice.

3. Podaci preuzeti sa [IOM's Flow Monitoring Portal](#)

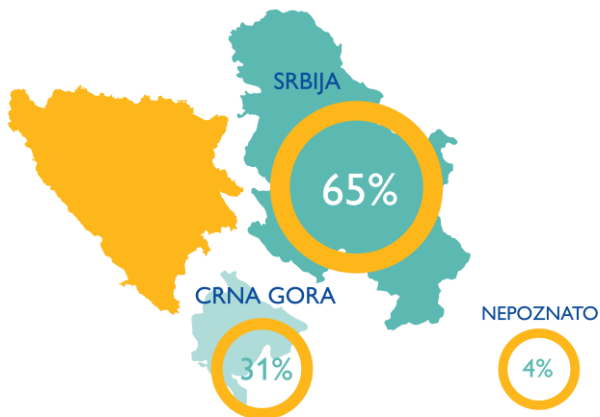
Afganistanci i dalje pristižu na Zapadni Balkan u značajnom broju. Prema Ministarstvu sigurnosti oni su najzastupljeniji među dolascima u Bosnu i Hercegovinu s preko 4.300 registriranih dolazaka do danas, što čini 43 posto svih dolazaka. Glavne pokrajine porijekla u Afganistanu su Kabul, Nangarhar, Bamyan i Farah.

GLAVNE PROVINCIJE PREMA PORIJEKLU
MIGRANATA IZ AFGANISTANA

Prema podacima iz 21. runde Srbija i Crna Gora i dalje su glavne ulazne tačke za Bosnu i Hercegovinu, pri čemu 65,5 posto ispitanika tvrdi da su ušli iz Srbije, a 31,3 posto iz Crne Gore. U poređenju s prethodnom rundom, došlo je do većeg porasta ulazaka iz Crne Gore u odnosu na Srbiju.

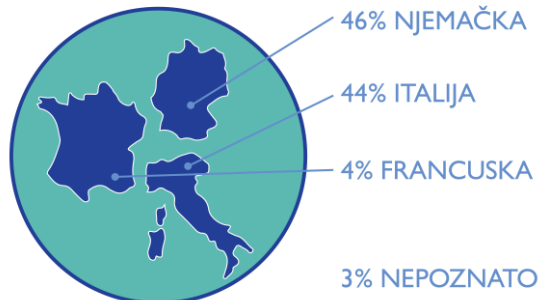
DRŽAVE ULASKA

PLANIRANA ODREDIŠTA

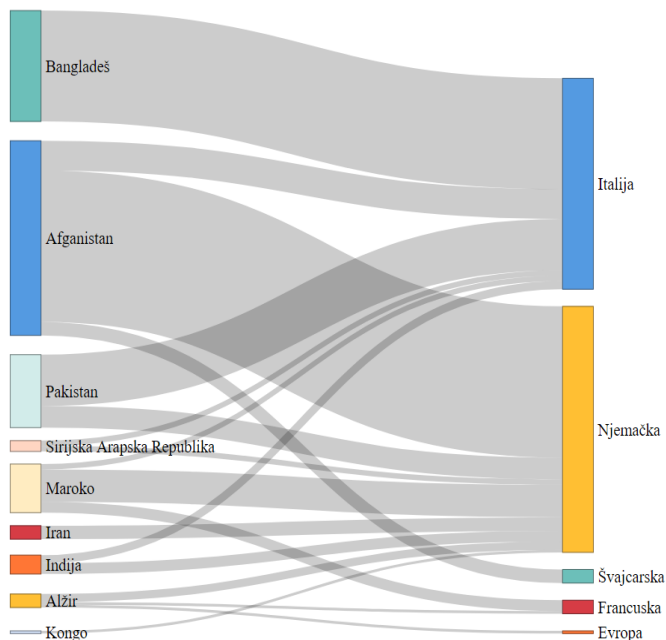
Tokom 21. runde gotovo polovina (46,1%) ispitanika navela je Njemačku kao planiranu zemlju konačnog odredišta, a 43,8 posto ih u tom smislu navodi Italiju (povećanje od 41 posto u odnosu na prethodnu rundu), dok je 3,9 posto navelo Francusku. Samo 2,2 posto ispitanika navodi Švicarsku kao planiranu zemlju odredišta. Ostatak ispitanika (0,6%) navodi Evropu kao svoje konačno odredište.

KRAJNJE DESTINACIJE

Planirane zemlje odredišta općenito se razlikuju u zavisnosti od nacionalnosti ispitanika. Kako je prikazano na tabeli ispod, državljani Afganistana najčešće navode Njemačku kao planiranu zemlju odredišta, dok većina državljana Maroka i Pakistana navodi Italiju.

PLANIRANA ZEMLJA ODREDIŠTA PREMA NACIONALNOSTI

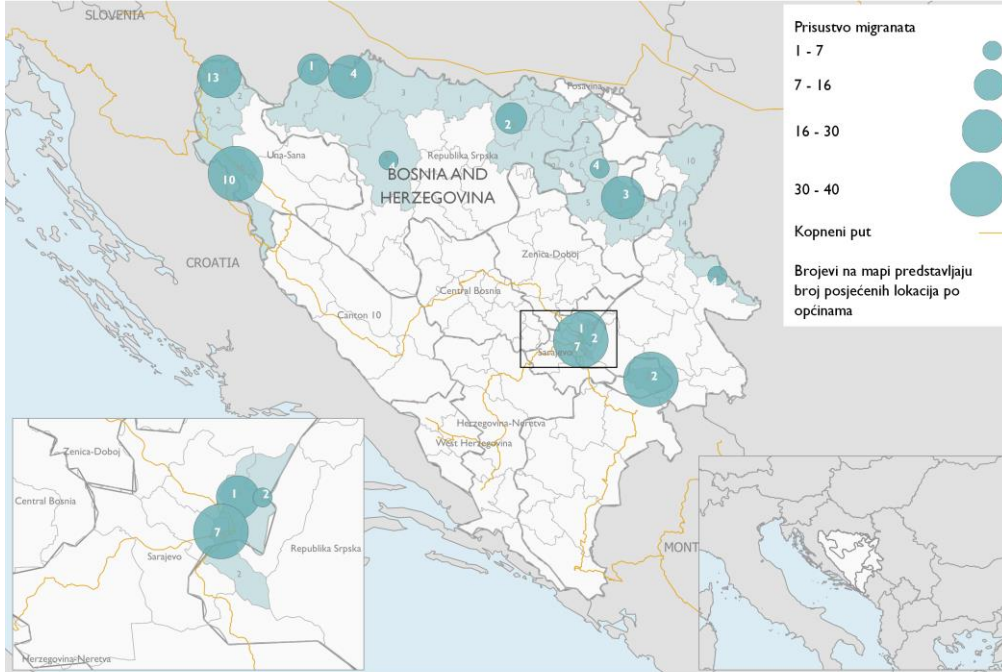

PRISUTNOST MIGRANATA IZVAN CENTARA

Bosna i Hercegovina
08 Juni 2023

Est. **235** MIGRANATA IZVAN PRIVREMENIH
PRIHVATNIH CENTARA*

118 Posjećenih lokacija u
4 Kantona u FBiH
6 Regija u RS
34 Općine

This map is for illustration purposes only. Names and boundaries on this map do not imply official endorsement or acceptance by IOM.

Source Data : IOM, National Authorities

ZDRAVSTVENE POTEŠKOĆE I RANJIVOSTI

Upitnikom se obuhvataju informacije o specifičnim pojedinačnim zdravstvenim stanjima i ranjivim grupama među migrantima. Ove grupe uključuju djecu bez pratnje i odvojenu djecu (UASC) od 15 do 17 godina starosti, UASC do 15 godina, djecu do 5 godina, osobe starije od 60 godina, osobe s invaliditetom, trudnice i žene koje putuju same. U ovoj rundi bilo je šest UASC od 15 do 17 godina starosti.

Ova vježba prikupljanja podataka također nastoji identificirati potencijalne medicinske probleme među migrantima koji borave izvan PPC-a. Cilj je utvrditi postoje li neispunjene zdravstvene potrebe i jesu li osobe s medicinskim potrebama dobile medicinsku pomoć tokom prethodne dvije sedmice. Ovog mjeseca, od 17 osoba s medicinskim problemima dvije navode da u protekle dvije sedmice nisu ispunjene njihove medicinske potrebe. Najčešće se navode medicinski problemi vezani za žuljeve na nogama i bronhitis.

GEOGRAFSKA DISTRIBUCIJA

Kanton Sarajevo ima najviši udio anketiranih migranata u ovoj rundi i na njega otpada 33 posto uzorka. Zatim slijedi Unsko-sanski kanton na koji otpada 27,9 posto, što je povećanje od pet posto u odnosu na prethodnu rundu. Malo više od petine (21,8%) ispitanika anketirano je u Bosansko-podrinjskom kantonu, a to predstavlja povećanje od 21 posto u odnosu na prethodnu rundu. Od ukupnog broja migranta njih 12,9 posto je anketirano u Tuzli, što je značajno smanjenje, ali ne tako značajno kao u slučaju Republike Srpske gdje je anketirano 4,5 posto od ukupnog uzorka (što predstavlja smanjenje od 15,7 posto u odnosu na prethodnu rundu).

UPUĆIVANJE I INFORMIRANJE

Migranti se brzo kreću kroz Bosnu i Hercegovinu u nastojanju da pređu granicu i uđu u Evropsku uniju. Nijedan od anketiranih ispitanika nije izrazio interes da ostane u Bosni i Hercegovini s priznatim pravnim statusom, dozvolom boravka, radnom dozvolom i mogućnošću spajanja porodice.

Više od tri četvrtine (76%) ispitanika je izjavilo da su svjesni mogućnosti potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije (AVRR) u zemljama porijekla.

Fotografija 1. Popisivači IOM-a razgovaraju s migrantima u BiH.

METODOLOGIJA

IOM-ova matrica za praćenje raseljavanja (IOM Displacement Tracking Matrix, DTM) je sistem za snimanje stanja i praćenje raseljenih lica i kretanja stanovništva, kao i za redovno i sistematično dijeljenje informacija. DTM u Bosni i Hercegovini prikuplja podatke o registraciji na ulaznim tačkama razvrstane po nacionalnosti, kao i podatke o broju migranata prisutnih u privremenim prihvatnim centrima (PPC). Ovi podaci prikupljaju se od 2017. godine u okviru šireg praćenja mješovitih migracijskih tokova na rutama preko Zapadnog Balkana i Mediterana ka Evropi. Od marta 2021. godine DTM u BiH također prikuplja podatke o prisutnosti migranata izvan prihvatnih centara, a s migrantima u centrima provodi pojedinačne ankete za praćenje tokova (Flow Monitoring Surveys).

Dizajn prikupljanja podataka -- Runda 21

Geografska pokrivenost

IOM je u 21. rundi izabrao 34 općine u četiri kantona FBiH i šest regija Republike Srpske na osnovu prethodnih saznanja o visokoj prisutnosti migranata. Timovi su ukupno posjetili 118 jedinstvenih lokacija sa specifičnim geografskim koordinatama – koje se nazivaju mikrolokacije – u ukupno 34 općine. Timovi su u FBiH posjetili 27 lokacija u četiri općine Unsko-sanskog kantona, 10 lokacija u tri općine Kantona Sarajeva, 25 lokacija u devet općina Tuzlanskog kantona, kao i dvije lokacije u jednoj općini Bosansko-podrinjskog kantona. U Republici Srpskoj su timovi posjetili 54 lokacije u 18 općina (vidi Mapu na str. 3).

Ciljana populacija

Migranti u pokretu u Bosni i Hercegovini izvan PPC-a. Migranti smješteni u zvanične PPC-e nisu uključeni.

Vremenski okvir

Runda 21 provedena je 8. juna 2023.

Popisivači

Trinaest timova od ukupno 25 popisivača (15 muškarca, 10 žena), s poznavanjem engleskog, arapskog, dari, perzijskog, turskog i pašunskog jezika, zajedno s 11 članova osoblja Društva Crvenog krsta/križa BiH (9 muškaraca, 2 žene), 11 inspektora SPS-a (7 muškaraca, 6 žene).

Metode prikupljanja podataka

Upitnik je dostupan u štampanom i online/mobilnom Kobo formatu na engleskom jeziku. Upitnik se sastoji od pet osnovnih dijelova: Ukupna procijenjena prisutnost migranata izvan PPC-a na datoj lokaciji; presjek po spolu i dobi za pet najzastupljenijih grupa po nacionalnosti; glavne ranjivosti i zdravstveni problemi; glavne rute, transport, destinacije; interes za upućivanje i dodatne informacije. IOM je počevši od 5. runde uvrstio dodatna pitanja o glavnim pokrajinama porijekla za migrante iz Afganistana, imajući u vidu raseljavanje pokrenuto nakon što je Taliban preuzeo kontrolu nad tom zemljom.

Od 13. runde IOM je uveo drugu metodologiju zasnovanu na triangulaciji podataka. Triangulacija podrazumijeva trostruku verifikaciju putem intervjua s najmanje tri ključna sagovornika koji borave na posjećenim lokacijama kako bi se osigurala tačnije procjene.

Ključni sagovornici mogu biti migranti ili lokalni stanovnici, ali moraju biti nezavisni jedan od drugog. Prema prvoj metodologiji informacije su prikupljane na nivou baze, kroz grupne, a ne pojedinačne intervjue, zbog čega je moglo doći do nedosljednosti.

Ova druga metodologija unapređuje mogućnost procjene stvarnog broja migranata na vanjskim lokacijama, obuhvatajući i one koji nisu prisutni u vrijeme prikupljanja podataka, budući da se neke lokacije posjećuju u doba dana kada su migranti pokretniji. Timovi IOM-a su u ovoj rundi obavili intervjue s 179 pojedinačnih migranata, a na osnovu metodologije triangulacije podataka procjenjuje se prisutnost 235 migranata izvan privremenih prihvatnih centara.

Ograničenja

IOM se oslanja na ranije ustanovljenu prisutnost u odabranim općinama u Bosni i Hercegovini i na svoje aktivnosti koje pokrivaju cijelu zemlju kako bi pružio procjenu broja migranata izvan PPC-a u datom trenutku. Vježbe prikupljanja podataka provode se u kontekstu sljedećih ograničenja:

1. Geografska pokrivenost ograničena je na izabrane lokacije u Bosni i Hercegovini. IOM je od početka projekta 2021. godine značajno proširio geografsku pokrivenost tako što je dodao kantone u FBiH i pet regija u RS-u. Zbog visoke mobilnosti neregularnih migranata u toku ljetnog perioda neke nove lokacije možda nisu posjećene za vrijeme ove vježbe.
2. Prisustvo SPS-a tokom vježbe prikupljanja podataka omogućuje pristup nekim lokacijama, ali može ometati učestalije migranata na drugim lokacijama i/ili prouzrokovati određenu pristrasnost u njihovim odgovorima na pitanja.
3. Podaci prikupljeni uz pomoć druge metodologije predstavljaju procjenu koja u kombinaciji s prvom metodologijom pomaže da se stekne tačnija predstava o broju migranata izvan centara. Tačnije procjene broja ljudi izvan PPC-a pomažu IOM-u, državnim vlastima i humanitarnim akterima da pruže bolje prilagođenu pomoć onima kojima je potrebna.
4. Prikupljanje podataka i pružanje podrške migrantima odvija se izvan formalnih prihvatnih objekata i stoga podliježe uticaju loših vremenskih prilika. Veća je vjerovatnoća da će migranti tokom hladnog vremena i padavina ostati u zatvorenim prostorima privatnih objekata ili tražiti privremeni smještaj u PPC-ima.

IOM je opredijeljen da uz podršku drugih humanitarnih organizacija kontinuirano i precizno prati lokacije gdje migranti obično borave. Do naglih promjena može doći usljed godišnjeg doba ili promjene ruta, ali i zbog drugih faktora (npr. mreža krijumčarenja i trgovine ljudima) koji značajno utiču na broj migranata i lokacija identificiranih kroz vježbu prikupljanja podataka.